

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122207022
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3122207022.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu A. B., C., so sídlom D., D. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Mgr. Veronikou Navrátilovou, advokátkou, so sídlom Bratislava, Osuského 7 proti žalovanému E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., D. XXXX/X o zaplatenie 391,09 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 28Csp/50/2022-82 zo dňa 10. októbra 2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 239,23 eur spolu úrokom z omeškania 5 % ročne od 30.01.2021 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca **m á** voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania **j e** žalovaný **p o v i n ý** mu zaplatiť v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 151,86 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 151,86 eur od 30.01.2021 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku /výrok I./, vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol /výrok II./ a žalovanému náhradu trov konania nepriznal /výrok III./.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 391,09 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 391,09 eur od 30.01.2021 do zaplatenia s odôvodnením, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o poskytovaní verejných služieb dňa 14.11.2020, na základe ktorej bola žalovanému aktivovaná SIM karta s telefónnym číslom. Žalobca sa zaviazal vo vzťahu k uvedenej SIM karte poskytovať žalovanému program služby "T ideál 32" s cenou mesačného paušálneho poplatku 32 eur/mesačne. V súvislosti s prevzatím záväzku viazanosti žalovaný zároveň využil možnosť kúpy mobilného zariadenia zn. Samsung Galaxy A21s za zľavnenú kúpnu cenu 1 eur (plná cena zariadenia 199 eur). Žalovaný sa zaviazal, že počas doby viazanosti 24 mesiacov bude využívať služby žalobcu podľa zmluvy a riadne a včas platiť cenu za poskytované služby (t. j. záväzok viazanosti - ods. 5 zmluvy). Žalovaný si prestal plniť svoju povinnosť riadne a včas platiť cenu služieb poskytovaných žalobcom ihneď po uzavretí zmluvy. Žalobca ho vyzýval upomienkami na uhradenie dlžných faktúr,

a keď žalovaný ani v dodatočnej lehote neuhradil dlžné faktúry, žalobca dňa 21.12.2020 prerušil poskytovanie služieb žalovanému. Žalobca sa domáha od žalovaného zaplatať vyfakturovanej ceny poskytnutých služieb v sume 151,86 eur, zmluvnej pokuty 113,92 eur a pomernej časti poskytnutej zľavy kúpnej ceny mobilného zariadenia v sume 125,31 eur. Zmluvná pokuta dohodnutá za porušenie záväzku viazanosti mala degresívny charakter,

tzv. že dohodnutý základ zmluvnej pokuty sa pomerne znižoval za každý uplynutý deň z doby viazanosti. Žalobca u žalovaného zohľadnil počet dní, ktoré uplynuli zo záväzku viazanosti,

a navyše zohľadnil aj obdobie, počas ktorého bol žalovaný v omeškaní a neuhradil faktúry za poskytnuté služby. Výpočet bol vykonaný podľa vzorca uvedeného v ods. 6 zmluvy:

$ZP = 120 / 730 \times 693 = 113,92$ eur. Čo sa týka vrátenia pomernej časti poskytnutej zľavy, žalobca poskytol žalovanému zľavu z plnej ceny mobilného zariadenia z dôvodu, že žalovaný prebral vo vzťahu k službe záväzok viazanosti na 24 mesiacov. Na základe toho bol nárok žalovaného na zľavu v plnej výške podmienený dodržaním záväzku viazanosti ako aj nenaplnením niektorej zo skutočností uvedených v zmluve, v dôsledku ktorých je žalovaný povinný vrátiť žalovanému pomernú časť poskytnutej zľavy. Jej výpočet je:

$PČZ = 198 / 730 \times 693 = 187,96$ eur (žalobca si uplatňuje 125,31 eur).

3. Súd vykonal v spore dokazovanie, z ktorého zistil, že žalobca uzavrel dňa 14.11.2020 so žalovaným zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej sa zaviazal žalovanému poskytovať verejné služby prostredníctvom mobilnej siete, konkrétne program služieb T Ideál 32 s viazanosťou 24 mesiacov. Na základe zmluvy bolo žalovanému odpredané koncové zariadenie Samsung Galaxy A21s za akciovú cenu. V zmluve bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 120 eur, pri zmluvnej pokute bolo uvedené, že zmluvná pokuta v tejto výške predstavuje základ - počiatočná suma, ktorá bude klesať. V zmluve bol v tabuľke č. 2 obsiahnutý splátkový kalendár zariadenia Samsung Galaxy A21s za kúpnu cenu 1 eur po zohľadnení zľavy 198. Na základe používania SIM karty vyúčtoval právny predchodca žalobca žalovanému poplatky za poskytnuté služby - mesačné poplatky, hlasové služby, nehlasové služby a iné poplatky a služby - faktúrami, ktoré žalovaný nezaplatil

v lehote splatnosti. Žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy dňa 2.04.2021.

Z dôvodu porušenia povinností zo strany žalovaného žalobca vyúčtoval žalovanému faktúrou č. 8275709631 s lehotou splatnosti 29.01.2021 dotáciu na koncové zariadenie v sume

125,31 eur a zmluvnú pokutu v sume 113,92 eur zohľadniac počet dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti.

Z článku 5 zmluvy vyplýva, že porušením záväzku viazanosti je: a) ukončenie využívania služieb podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia zmluvy pred uplynutím doby viazanosti, b) ukončenie využívania služieb podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku prenosu telefónneho čísla uvedeného v zmluve k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií pred uplynutím doby viazanosti,

c) nezaplatať ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, v dôsledku ktorého dôjde k prerušeniu služieb podľa všeobecných podmienok. 8. Z článku 6 zmluvy vyplýva, že podnik a účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne podniku voči účastníkovi nárok na zaplatať zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej

a preventívnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku

v dôsledku porušenia záväzku viazanosti účastníkom. Paušalizovaná náhrada škody podľa predchádzajúcej vety pozostáva z celkovej sumy zľavy zo štandardných poplatkov za Služby (vrátane doplnkových služieb) ako benefitu za prevzatie záväzku viazanosti. Celková suma zľavy z cien Služieb, poskytnutej Účastníkovi za prevzatie záväzku viazanosti na základe tejto Zmluvy, je uvedená v tabuľke č. 1 (ďalej len "Základ pre výpočet zmluvnej pokuty"). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná

ku dňu porušenia záväzku viazanosti podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa tejto zmluvy: Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = Základ

pre výpočet - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet dní doby viazanosti * základ pre výpočet). Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je účastníkovi vyúčtovaná. Uhradenie zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok Podniku

na náhradu škody presahujúcej výšku uhradenej zmluvnej pokuty. V zmysle ustanovenia bodu 7 zmluvy splatnosť jednotlivých mesačných splátok za predané zariadenie sa riadi splatnosťou platby za služby a je uvedená v jednotlivých faktúrach za služby vystavovaných podnikom za zúčtovacie obdobia. Mesačné splátky uhradza Účastník v lehote splatnosti. Kúpna cena Zariadenia predstavuje rozdiel medzi Plnou cenou Zariadenia a Zľavou uvedenými v Tabuľke č. 2 Zmluvy. Podnik poskytol Účastníkovi Zľavu z Plnej ceny Zariadenia z dôvodu, že Účastník prebral vo vzťahu k Službe podľa Tabuľky č. 1 záväzok viazanosti.

Na základe uvedeného, nárok Účastníka na Zľavu v plnej výške je podmienený dodržaním záväzku viazanosti ako aj nenaplnením niektorej zo skutočností uvedených v tejto Zmluve, v dôsledku ktorých je Účastník povinný vrátiť Podniku pomernú časť poskytnutej Zľavy. Podľa písmena e) ustanovenia 7 zmluvy Účastník je povinný vrátiť Podniku pomernú časť poskytnutej Zľavy v nasledovných prípadoch: (i) Účastník naplní niektorý z dôvodov kvalifikovaných v tejto Dohode ako porušenie záväzku viazanosti vo vzťahu k Službe podľa Tabuľky č. 1 počas trvania doby viazanosti vymedzenej v Tabuľke č. 1 (vrátane jej predĺženia v súlade s touto Dohodou); pomerná časť Zľavy sa určí ku dňu naplnenia niektorého z dôvodov kvalifikovaných v tejto Dohode ako porušenie záväzku viazanosti vo vzťahu k Službe podľa Tabuľky č. 1; (ii) Zmluva zanikne v časti Zmluvy o Službe počas trvania doby viazanosti bez súčasného zániku Zmluvy v časti Zmluvy o predaji Zariadenia, ak povinnosť vrátiť pomernú časť Zľavy nevznikla v dôsledku porušenia záväzku viazanosti; pomerná časť Zľavy sa vypočíta ku dňu zániku Zmluvy v časti Zmluvy o Službe. Podľa písmena f) ustanovenia 7 zmluvy Výška pomernej časti Zľavy, ktorú je Účastník povinný vrátiť Podniku, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v tejto Dohode, sa určí na základe nasledovného vzorca: Pomerná časť Zľavy = (Zľava/celkový počet dní doby viazanosti)* počet dní zostávajúcich do konca doby viazanosti od naplnenia niektorej z okolností uvedených v tejto časti Dohody, v dôsledku ktorých je Účastník povinný vrátiť Podniku pomernú časť poskytnutej Zľavy. Na základe využívania služieb vyúčtoval žalobca žalovanému poplatky za poskytnuté služby faktúrami: - č. 0901097301 zo dňa 17.12.2020 s lehotou splatnosti 24.12.2020 v sume 84 eur ako čiastková faktúra, - č. 8273843676 zo dňa 15.12.2020 za obdobie od 15.11.2020 do 14.12.2020 v sume 32,27 eur s lehotou splatnosti 04.01.2021, ktorou boli vyúčtované pravidelné mesačné poplatky, - č. 8275709631 zo dňa 15.01.2021 za obdobie od 15.12.2020 do 20.12.2020 v sume 274,82 eur s lehotou splatnosti 29.01.2021, ktorou boli vyúčtované pravidelné mesačné poplatky, dotácia za koncové zariadenie v sume 125,31 eur a zmluvná pokuta v sume 113,92 eur.

4. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 491 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 44 ods. 1, § 43 ods. 1 písm. a), ods. 12 písm. b) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách a podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom v čase omeškania. Uviedol, že bolo preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o poskytovaní služieb zo dňa 14.11.2020 podľa § 43 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, na základe ktorého sa žalobca zaviazal poskytovať žalovanému ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi služby a žalovaný sa zaviazal platiť za tieto služby ceny stanovené platným cenníkom po dobu viazanosti 24 mesiacov. Súd posúdil predmetnú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako spotrebiteľskú zmluvu uzavretú podľa zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Bolo preukázané, že žalovaný užíval žalobcom poskytované služby a žalobca mu vystavil faktúry za obdobie od 14.11.2020 do 20.12.2020. Spolu boli vyúčtované poplatky za poskytnuté služby v sume 151,86 eur, ktorá predstavuje cenu za služby. Služby boli žalovanému riadne dodané, skutočnosť, že žalovaný riadne dodané služby v účtovanom rozsahu využíval, nebolo v konaní sporné. Keďže v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný uvedenú sumu uhradil, a to čo i len čiastočne, súd čo do tejto časti žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel. Tým, že si žalovaný nesplnil svoju povinnosť zaplatiť vyfakturované sumy za mesačné poplatky riadne a včas v lehotách splatnosti vystavených faktúr, dostal sa do omeškania. Na základe uvedených skutočností súd žalobe v tejto časti vyhovel a priznal žalobcovi sumu 151,86 eur. Súd taktiež priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania z priznanej sumy, ktorý posúdil podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.. Rozhodným dňom pre určenie výšky úroku z omeškania je prvý deň omeškania, ktorým bol prvý deň, nasledujúci po márnom uplynutí lehoty splatnosti jednotlivých faktúr. Diskontná sadzba ECB bola v rozhodnej dobe určená pri omeškaní vo výške 0,00 %, ktorá sa zvyšuje o 5 percentuálnych bodov. Žalobcovi tak súd priznal úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 151,86 eur od 30.01.2021 (podľa uplatnenia) do zaplatenia. Ďalej súd preskúmal žalobcom uplatnenú zmluvnú pokutu vo výške 113,92 eur a vrátenie dotácie za zariadenie vo výške 125,31 eur, ktoré boli vyúčtované faktúrou č. 8275709631. V tejto časti súd považoval žalobu za nedôvodnú. Súd ustanovenie bodu 7 písm. e), f) zmluvy o povinnosti žalovaného vrátiť podniku pomernú časť zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia vyhodnotil ako dojednanie o ďalšej o zmluvnej pokute. Súd vychádzal z obsahu tohto zmluvného ustanovenia. Je v ňom vymedzená povinnosť žalovaného - dodržať záväzok viazanosti, pri nesplnení ktorej povinnosti

vzniká podľa tohto zmluvného ustanovenia žalovanému povinnosť zaplatiť podniku ďalšie peňažné plnenie - časť poskytnutej zľavy

z kúpnej ceny. Účelom zmluvného ustanovenia je pôsobiť na žalovaného, aby dodržal svoju zmluvnú povinnosť, konkrétne záväzok viazanosti, pretože v opačnom prípade bude žalovaný povinný podniku uhradiť sankciu v podobe peňažného plnenia v stanovenej výške. Toto ustanovenie teda nepochybne zabezpečuje splnenie zmluvnej povinnosti žalovaného.

V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu strán zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským a preto je nutné na ň aplikovať i príslušné ustanovenia

o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku a oprávnenosť nároku

na zmluvné pokuty preskúmať aj z hľadiska, či zmluvné ustanovenia, na základe ktorých je nárok na zmluvné pokuty uplatnený nepredstavujú neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie zmluvy o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť zmluvnú pokutu je súčasťou dodávateľom vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Žalovaný sa síce mohol oboznámiť s textom ustanovenia o zmluvnej pokute, ale nemohol ovplyvniť obsah tohto ustanovenia. Súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že právny predchodca žalobcu používa rovnaké ustanovenie o zmluvnej pokute (podmienky vzniku nároku

na pokutu, určenie základu pre výpočet zmluvnej pokuty a spôsob výpočtu zmluvnej pokuty) pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní verejných služieb s inými spotrebiteľmi. Žalobca,

na ktorom spočívalo podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka dôkazné bremeno nepreukázal opak, a síce, žeby žalovaný mohol pred uzavretím zmluvy ovplyvniť obsah ustanovenia

o zmluvnej pokute. Žalovaný pokiaľ chcel užívať ponúkané služby právneho predchodcu žalobcu musel zmluvu prijať len ako celok, t.j. aj s naoktrojovanými ustanoveniami

o povinnosti zaplatiť zmluvné pokuty. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednáva, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok

vo všetkých zmluvách a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty, čo je súdu známe aj z iných konaní totožného dodávateľa, kde sú predkladané dodatky k zmluve obsahovo totožné obsahujúce

zhodné ustanovenie o zmluvných pokutách ako aj spôsobe jej výpočtu (vzorca). Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu nemôžu byť žiadne pochybnosti, že predmetná

zmluvná pokuta ako aj vrátenie dotácie za koncové zariadenie neboli dojednané individuálne. Súd nespochybňuje fakt, že žalovaný porušil zmluvu v časti o povinnosti platiť za poskytnuté služby, avšak

dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje za neprijateľné. Dodávateľ sa síce snažil v zmluvnom dojednaní zohľadniť časový aspekt porušenia povinnosti žalovaného vyjadrujúci denné klesanie základu

zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia však

nemôže ostať bez povšimnutia tiež výška pohľadávky vzniknutá porušením záväzku, pričom výška dlhu nie je vôbec zohľadnená pri výpočte zmluvnej pokuty tak, ako bola dojednaná. Nezaplatením ceny sa

rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb

v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len

v nepatrnom rozsahu, napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 eur. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby výšku pohľadávky vôbec nezohľadňuje. Zmluvná pokuta tak,

ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť

sumu poskytnutých služieb. Sankcia spočívajúca

v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí tak zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti

a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Tieto parametre však v dojednanej zmluvnej pokute premietnuté nie sú. Spotrebiteľ, ktorý neuhradil z fakturovanej ceny

za poskytnuté služby čo i len jeden cent a omeškal sa s úhradou 45 dní je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške ako spotrebiteľ, ktorý neuhradil žiadnu časť fakturovanej ceny za poskytnuté

služby a doba jeho omeškania je oveľa dlhšia, hoci je zrejmé, že závažnosť porušenia povinnosti nie je v oboch prípadoch rovnaká. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v

žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Vychádzajúc z premisy, že dojednaná regresívna zmluvná pokuta síce zohľadňuje časový

aspekt porušenia povinnosti, nie však výšku dlhu, s ktorou sa spotrebiteľ ocitá v omeškaní,

a teda na závažnosť porušenia povinnosti ako takej sa neprihliada, jedná sa podľa súdu (a bolo tak už opakovane judikované aj inými súdmi) o neprijateľnú, neplatnú zmluvnú podmienku,

a teda žalobcovi z nej právo na plnenie neprináleží. Okrem toho sa súdu javilo ako výrazne

v neprospech spotrebiteľa vyznievajúca časť tejto dohody, podľa ktorej sa pri porušení záväzku viazanosti z dôvodu nezaplatenia ceny služieb ani do 45 dní po splatnosti, do vzorca na výpočet zmluvnej pokuty dosádza počet dní, ktoré uplynuli od začiatku trvania zmluvného vzťahu do dňa prerušenia poskytovania služieb a nie do reálneho skončenia zmluvného vzťahu odstúpením od zmluvy dodávateľom (ktoré preukázané nebolo). Uvedená konštrukcia pre výpočet zmluvnej pokuty vyznieva (teda ešte aj v porovnaní ďalších, článkom 5 zmluvy predpokladaných, porušení záväzku viazanosti uvedených pod písm. a/ a b/) výrazne

v neprospech spotrebiteľa, ktorého hrubo znevýhodňuje na úkor dodávateľa, keď sa do vzorca započíta len počet dní uplynutých do dňa prerušenia služieb, hoci "prerušenie služieb"

z právneho hľadiska nepredstavuje ukončenie zmluvného vzťahu s dojednanou povinnou viazanosťou. Nehovoriac o tom, že jediným, kto je pre porušenie povinností sankcionovaný zmluvnou pokutou v zmysle ustanovení zmluvy je iba spotrebiteľ. Dodávateľ služieb nie je podľa zmluvy povinný zaplatiť spotrebiteľovi žiadnu zmluvnú pokutu pre prípad porušenia jeho zmluvných povinností, napr. ak dodávateľ neposkytne objednané služby spotrebiteľovi vôbec, alebo riadne a včas. Súd preto uzavrel, že dojednania o zmluvnej pokute v predmetnej zmluve o poskytovaní verejných služieb aj v prípade, ak má zmluvná pokuta regresívny charakter, zakladajú hrubý nepomer v právach a povinnostiach na neprospech spotrebiteľa, tým, že nereflektujú na charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti a teda sa jedná

o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ako také sú predmetné zmluvné ustanovenia absolútne neplatné, a plnenie z nich nemožno dodávateľovi ani jeho právnomu nástupcovi priznať. Preto žalobu v časti uplatnenej dotácie za koncové zariadenie a zmluvnej pokuty zamietol.

5. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 1 a 2 zákona

č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov /ďalej len CSP/. Žalobca si uplatňoval spolu sumu 391,09 eur. Žalobca bol úspešný v časti o zaplatenie sumy 151,86 eur, čo znamená, že v konaní bol úspešnejší žalovaný. Úspech žalovaného /správne má byť žalobcu – poznámka odvolacieho súdu/ teda predstavuje 38,83 %, neúspech 61,17 %. Podľa pomeru úspechu a neúspechu má žalovaný ako strana sporu, ktorá mala vo veci čiastočný úspech, nárok na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva podľa pomeru jeho úspechu a neúspechu v konaní, t. j. v rozsahu 22,34 % voči žalovanému /správne má byť voči žalobcovi - poznámka odvolacieho súdu/. Vzhľadom však

na skutočnosť, že žalovanému v konaní z dôvodu jeho pasivity žiadne trovy nevznikli a ani

z obsahu spisu žiadne trovy nevyplývajú, súd výrokom vyslovil, že žalovanému súd náhradu trov konania nepriznáva.

6. Proti tomuto rozsudku do výroku II. o zamietnutí zvyšku svojej žaloby a výroku III. o náhrade trov konania podal včas odvolanie žalobca. Poukázal na to, že v obdobných právnych veciach žalobcu vedených na súde prvej inštancie rozhodujú jeho sudcovia tak, že regresívnu zmluvnú pokutu priznávajú (právoplatné platobné rozkazy – napr.

sp. zn. 28Csp/56/2020, 28Csp/1/2020, 24Csp/1/2020, 15Csp/22/2020, rozsudok

sp. zn. 18Csp/4/2019 zo dňa 04.11.2019, a ďalšie). Napadnuté rozhodnutie vychádza

zo zásadne odlišných právnych záverov. Aj v predmetnej veci súd prvej inštancie na základe podanej žaloby, v nej opísaného skutkového stavu a priložených listinných dôkazov vydal platobný rozkaz (dňa 25.01.2023), ktorým zaviazal žalovaného k povinnosti uhradiť žalovanú sumu v celom rozsahu, t. j. sumu 391,08 eur s príslušenstvom. Vzhľadom k tomu, že vo veci bol vydaný platobný rozkaz, bolo odôvodnené predpokladať, že súd nemá pochybnosti

o skutočnostiach tvrdených žalobcom. Vydanie rozsudku, ktorým došlo k zamietnutiu časti žaloby (bez toho, aby žalovaný rozporoval žalovaný nárok alebo jeho časť), bolo

v nadväznosti na skôr vydaný platobný rozkaz prekvapujúce, nepredvídateľné a narušujúce princíp právnej istoty. Je v rozpore s princípom právnej istoty, ak v rámci skráteného konania súd rozhodne o priznaní nároku súdnym rozhodnutím, pričom v ďalšom konaní, vychádzajúc z nezmeneného skutkového stavu a bez akýchkoľvek námietok žalovaného, rozhodne diametrálne odlišne - o zamietnutí časti nároku. Ďalej žalobca uviedol, že súd prvej inštancie aj nesprávne vyhodnotil skutkový stav, čo viedlo k vysloveniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Súd vyhodnotil nárok na vrátenie pomernej časti poskytnutej zľavy za mobilný telefón ako dojednanie o ďalšej zmluvnej pokute. S tým žalobca nesúhlasí.

V súvislosti

s prevzatím záväzku zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov žalovaný využil možnosť kúpy mobilného telefónu zn. Samsung Galaxy A21s za zľavnenú kúpnu cenu 1 eur (plná cena zariadenia bola 199 eur, poskytnutá zľava teda predstavovala 198 eur). Žalobca poskytol žalovanému zľavu z plnej ceny zariadenia z dôvodu, že žalovaný prebral

vo vzťahu k službe záväzok viazanosti na 24 mesiacov. Na základe toho bol nárok žalovaného na zľavu v plnej výške podmienený dodržaním záväzku viazanosti, resp. nenaplnením niektorej zo skutočností uvedených v zmluve, v dôsledku ktorých by bol povinný vrátiť žalovanému pomernú časť poskytnutej zľavy. V opačnom prípade bol žalovaný povinný vrátiť žalobcovi pomernú časť poskytnutej zľavy – táto sa vypočíta ku dňu prerušenia poskytovania služieb. Žalovaný mal možnosť zvoliť si iba poskytovanie služieb

bez mobilného telefónu, alebo poskytovanie služieb úplne bez záväzku viazanosti. Žalovaný si však dojednal poskytovanie služieb so záväzkom viazanosti 24 mesiacov, a zároveň prejavil záujem o kúpu mobilného telefónu za 1 eur (s podmienkou zotrvania v zmluvnom vzťahu

po určitú dobu). Súd ďalej vyjadril absenciu individuálneho dojednania zmluvnej pokuty. K tomu žalobca uviedol, že podľa rozhodovacej praxe všeobecných súdov formulárová podoba zmluvy nie je dôvodom pre vyslovenie neprijateľnej podmienky v nej dojednanej. Súd by mal hodnotiť nekalosť zmluvnej podmienky so zreteľom na povahu tovarov alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzavretá, ako aj na všetky podmienky a okolnosti súvisiace s jej uzatvorením (§ 53 ods. 11 Občianskeho zákonníka). Prvoinštančný súd v tejto veci

pri posudzovaní dojednania o zmluvnej pokute neskúmal okolnosti pri uzavretí zmluvy

(t. j. povahu služieb, poskytnuté výhody, a pod.), iba generálne skonštatoval, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán, a preto ju vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval neprijateľnosť zmluvnej pokuty s ohľadom

na skutočnosť, že dojednaná zmluvná pokuta síce zohľadňuje časový aspekt porušenia povinnosti, nie však výšku dlhu s ktorou sa spotrebiteľ ocitá v omeškaní, a teda na závažnosť porušenia povinnosti ako takej sa neprihliada. Podľa súdu sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať

od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Ak by si žalobca uplatňoval náhradu škody, potom by bolo namieste skúmať súdom predpokladané skutočnosti. Nárokom uplatneným v tomto konaní bola však zmluvná pokuta (ako zabezpečovací inštitút) a nie náhrada škody. V predmetnom prípade bola výška zabezpečovaného záväzku podrobne špecifikovaná v čl. III. žaloby. Zabezpečovaný záväzok v čase uzavretia zmluvy bol 768 eur, t. j. 24 mesiacov x 32 eur. Výška základu zmluvnej pokuty v čase uzavretia zmluvy bola

120 eur, pričom táto sa znižovala so zohľadnením počtu dní uplynutých z doby viazanosti.

V zmysle Občianskeho zákonníka určujúcim kritériom pre posúdenie (ne)prijateľnosti zmluvnej pokuty nie je žiadna z podmienok uvedená v predmetnom súdnom rozhodnutí – t. j. charakter porušenej povinnosti a jej závažnosť, ako aj skutočná a reálna ujma, ktorá porušením povinnosti vznikne. Rozhodujúcim faktorom, ktorý je potrebné skúmať

pre posúdenie možnej neprijateľnosti zmluvnej podmienky, je výška zabezpečovaného záväzku v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku. Zmluvná pokuta teda spĺňa všetky podmienky zákonného zabezpečovacieho inštitútu zmluvnej pokuty; nie je zmluvnou podmienkou, ktorá by požadovala od spotrebiteľa, aby poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca

zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa, a teda nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd prvej inštancie tiež spochybnil konštrukciu zmluvnej pokuty, podľa ktorej sa do výpočtu dosádza počet dní, ktoré uplynuli od začiatku trvania zmluvného vzťahu do dňa prerušenia poskytovania služieb a nie do reálneho skončenia zmluvného vzťahu. Podľa zmluvy sa základ zmluvnej pokuty sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti (resp. o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník plní svoje zmluvné povinnosti, ale tiež

o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník síce neplní povinnosť riadne

a včas uhrádzať faktúry za poskytované služby, ale poskytovanie služieb mu ešte nie je prerušené). V zmysle vyššie uvedeného sa vzorec pre výpočet zmluvnej pokuty nemôže javiť ako podmienka výrazne v neprospech v spotrebiteľa, tak ako to konštatoval súd vo svojom rozhodnutí. Práve naopak, výpočet zmluvnej pokuty sa javí byť v prospech spotrebiteľa, nakoľko sa v ňom zohľadňuje aj doba, počas ktorej si spotrebiteľ už neplní svoje povinnosti, ale naďalej spotrebúva služby poskytované žalobcom.

Taktiež nemožno súhlasiť s tvrdením, že pre prípad porušenia zmluvných povinností bol sankcionovaný len žalovaný - spotrebiteľ. To, že v zmluve je zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút dojednaná len pre prípad porušenia povinností žalovaného, ešte neznamená, že žalobca v prípade porušenia svojich povinností nie je žiadnym spôsobom sankcionovaný. Práve naopak, žalobca je sankcionovaný, avšak nie zo strany zákazníka, ale priamo zo strany štátu, v mene ktorého koná Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb. Úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb, a v prípade porušenia povinností poskytovateľa služieb (resp. žalobcu) tomuto ukladá sankcie v súlade so zákonom č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti zmenil, prípadne zrušil.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby zmeniť podľa § 388 CSP.

9. Súd prvej inštancie vo výroku I. svojho rozsudku zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi 151,86 eur spolu s úrokom z omeškania. Do tohto výroku nepodala žiadna zo strán odvolanie a preto je rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 ods. 2 CSP/.

10. Pokiaľ ide o zostávajúci predmet sporu, súd prvej inštancie vo výroku II. zamietol žalobu žalobcu vo zvyšnej časti, v ktorej sa od žalovaného domáhal zaplata zmluvnej pokuty 113,92 eur v príslušným úrokom z omeškania a časti zľavy z kúpnej ceny poskytnutej žalovanému žalobcom pri kúpe mobilného zariadenia v sume 125,31 eur s príslušným úrokom z omeškania. Súd prvej inštancie rozhodnutie o zamietnutí tejto zvyšnej časti žaloby žalobcu odôvodnil tým, že dojednania o zmluvnej pokute /aj zmluvné dojednanie o povinnosti vrátiť zľavu z kúpnej ceny poskytnutú pri kúpe mobilného zariadenia pri porušení záväzku viazanosti posúdil súd ako dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia jeho zmluvných povinností/ v zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu sú súčasťou vopred žalobcom pripravenej formulárovej zmluvy, neboli medzi stranami individuálne dojednané a pri určení sumy zmluvnej pokuty neberú do úvahy výšku pohľadávky žalobcu vzniknutú porušením záväzku žalovaného, pre porušenie ktorého vzniká nárok na zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta tak, ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplata zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Súd zohľadnil

aj skutočnosť, že do vzorca na výpočet zmluvnej pokuty dosádza počet dní, ktoré uplynuli od začiatku trvania zmluvného vzťahu do dňa prerušenia poskytovania služieb a nie do reálneho skončenia zmluvného vzťahu odstúpením od zmluvy dodávateľom a uvedená konštrukcia pre výpočet zmluvnej pokuty vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa, ktorého hrubo znevýhodňuje na úkor dodávateľa, keď sa do vzorca započíta len počet dní uplynutých do dňa prerušenia služieb, hoci "prerušenie služieb" z právneho hľadiska nepredstavuje ukončenie zmluvného vzťahu s dojednanou povinnou viazanosťou. Tieto zmluvné dojednania o zmluvnej pokute zakladajú hrubý nepomer v právach a povinnostiach na neprospech spotrebiteľa tým, že nereflektujú na charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti a teda sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ako také sú predmetné zmluvné ustanovenia absolútne neplatné.

11. Odvolací súd po preskúmaní veci sa s uvedeným právnym posúdením súdu prvej inštancie nezhoduje.

12. V prvom rade je však potrebné na odvolacie námietky žalobcu uviesť, že aj keď súd prvej inštancie v tomto spore vydal dňa 25. januára 2023 platobný rozkaz č. k. 28Csp/50/2022-53, tento nikdy nenadobudol právoplatnosť /z dôvodu nedoručenia do vlastných rúk žalovaného súd prvej inštancie platobný rozkaz zrušil uznesením č. k. 28Csp/50/2022-72 zo dňa 27. júla 2023/ a preto nemôže zaväzovať konajúci súd pri posúdení dôvodnosti uplatnených nárokov žalobcu v konaní po zrušení platobného rozkazu. Platobný rozkaz je výsledkom skráteného konania, súd ho neodôvodňuje a vychádza len z osvedčených tvrdení žalobcu,

o ktorých súd nemá pochybnosti. Naproti tomu, v tomto odvolacom konaní skúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej je výsledkom vykonaného dokazovania a posúdenia jeho výsledkov podľa relevantných ustanovení právnych predpisov. Tvrdenia žalobcu o porušení právnej istoty vydaním obsahovo iného rozhodnutia ako bol zrušený platobný rozkaz by vo svojom dôsledku znamenali, že po vydaní platobného rozkazu, bez ohľadu na ďalší vývoj sporu /tvrdenia, dôkazy a právnu argumentáciu sporových strán/ už spor nemôže skončiť inak ako úplným vyhovením žalobe. Súd by tak nemohol v spore rozhodnúť inak ako rozhodol prvým rozhodnutím vo veci samej - platobným rozkazom, bez ohľadu na to, že toto prvé rozhodnutie nikdy nenadobudlo právoplatnosť a bolo zrušené, či už zo zákona alebo na základe riadnych, či mimoriadnych opravných prostriedkov. Takýto výklad je celkom absurdný a nepripustný. Súd prvej inštancie mal plné právo na základe výsledkov vykonaného dokazovania a po ich právnom posúdení žalobu žalobcu, resp. nároky žalobcu ňou uplatnené posúdiť inak ako to bolo v platobnom rozkaze, ktorý v spore pôvodne vydal. Týmto spôsobom nijako neporušil práva žalobcu a odvolacia námietky žalobcu v tomto smere preto neobstojí.

13. Odvolací súd však po preskúmaní veci považoval za dôvodné odvolacie námietky žalobcu proti posúdeniu zmluvných dojednaní o zmluvnej pokute a zľave z kúpnej ceny mobilného zariadenia ako neprijateľných a preto neplatných zmluvných podmienok.

14. Je nepochybné, že v danej veci ide o záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ /tu žalobca pri výkone svojho podnikania/ so spotrebiteľom /tu žalovaným, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná ako podnikateľ, či pri výkone svojho povolania/. Spotrebiteľské zmluvy potom nesmú podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka obsahovať tzv. neprijateľné zmluvné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide

o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané /podľa § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka

za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také podmienky, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, pričom podľa ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané/. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je v zmysle § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka zmluvná podmienka obsahujúca ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nerovnovážny stav môže byť založený najmä na kvalitatívnom určení práv spotrebiteľa, jeho povinností a na ich súhrne.

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach

v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Súd musí brať pri vyhodnocovaní neprijateľnej zmluvnej podmienky do úvahy aj ostatné zmluvné podmienky a okolnosti, za ktorých je zmluva uzavretá /čl. 4 ods. 1 smernice Rady

č. 93/13/EHS, § 41 Občianskeho zákonníka/. Občiansky zákonník potom v § 53 ods. 4 príkladmo stanovuje dojednania spotrebiteľskej zmluvy, ktoré možno považovať

za neprijateľné podmienky. Ide napríklad o ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť

a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú obchodníkovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na tretiu osobu bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom mohlo dôjsť k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť obchodníka za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti

za škodu alebo k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

15. Pokiaľ ide o konkrétne zmluvné podmienky, z ktorých žalobca odvodzuje svoje nároky na zaplatenie zmluvnej pokuty a vrátenie časti zľavy z kúpnej ceny poskytnutej žalovanému pri kúpe mobilného zariadenia, tie boli stranami dojednané v bode 6) zmluvy /zmluvná pokuta/ a v bode a) písm. e), f) zmluvy /vrátenie poskytnutej zľavy/. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie pokiaľ mal za

to, že predmetné zmluvné podmienky neboli stranami zmluvy individuálne dojednané. Ide o ustanovenia zmluvy, ktorá má formulárovú povahu, vopred predpripravenú žalobcom ako dodávateľom a žalovaný ako spotrebiteľ znenie týchto zmluvných podmienok nemohol nijako ovplyvniť. Keďže ani žalobca ako dodávateľ nepreukázal opak, v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí prezumpcia, že sa nejedná o individuálne dojednané podmienky.

16. Uvedená skutočnosť, že zmluvné dojednania o zmluvnej pokute a povinnosti vrátenia poskytnutej zľavy, neboli medzi stranami individuálne dojednané, neznamená bez ďalšieho, že sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky. Súd je povinný preskúmať predmetné dojednanie z hľadiska prijateľnosti, resp. neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 1 prvej vety a § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, teda či táto zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

17. Z obsahu zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ktorú spolu strany dňa 14.11.2020 uzatvorili je zrejmé, že žalobca ako dodávateľ poskytol žalovanému ako spotrebiteľovi zľavu zo štandardných poplatkov za služby, ktoré sa zaviazal mu poskytovať a to vo výške

120,- eur. Žalovaný sa ako spotrebiteľ zasa zaviazal, že dojednané služby žalobcu bude užívať po dobu 24 mesiacov, bude za ne riadne a včas uhrádzať cenu a nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu využívania služieb žalobcu pred uplynutím uvedenej doby /záväzok viazanosti/. Ďalej z obsahu zmluvy vyplýva, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy zakúpil u žalobcu aj mobilné zariadenie za kúpnu cenu 199,- eur, na ktorú kúpnu cenu mu žalobca poskytol zľavu 198,- eur a teda kúpna cena zaplatená žalovaným za mobilné zariadenie bolo

1 euro. V bode 6) zmluvy si strany dojednali, že žalovaný poruší svoj záväzok viazanosti vznikne žalobcovi voči nemu nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty a to v sume, ktorá bude vypočítaná ku dňu porušenia záväzku viazanosti podľa vzorca: suma zmluvnej

pokuty = (základ zmluvnej pokuty 120 eur / celkový počet dní viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca viazanosti. Ďalej si strany v zmluve v bode a) písm. e), f) dojednali, že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi pomernú časť poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia ak poruší svoj záväzok viazanosti, pričom pomerná časť zľavy sa určí podľa vzorca: pomerná časť zľavy = (celková zľava 198 eur / celkový počet dní viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca viazanosti.

18. Podľa odvolacieho súdu je nepochybne právom žalobcu ako poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie povinnosti odberateľa služieb - zákazníka, pričom zmluvná pokuta je jedným z vhodných inštitútov. Účelom dojednania o zmluvnej pokute je zabezpečenie záväzku, motivácia zákazníka k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za ich nesplnenie, reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti. Rovnako je nepochybne právom žalobcu poskytnúť svojim zákazníkom na kúpu mobilné zariadenia za zvýhodnenú cenu

/po poskytnutí zľavy z kúpnej ceny/, a to ako zľavu podmienenú záväzkom zákazníka zotrvať po určitú dobu v záväzkovom vzťahu so žalobcom a počas tej doby užívať jeho služby a platiť za ne dojednanú cenu. Zmluvná voľnosť strán pri dojednaní zmluvnej pokuty i podmienene poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia je obmedzená len tým, že tu ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a tieto konkrétne dojednania preto nesmú spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nesmie teda ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takouto podmienkou je dojednanie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré je nečestné, neférové, nepoctivé, neseriózne a zároveň spôsobujúce v neprospech spotrebiteľa "značnú nerovnováhu" v právach a povinnostiach zmluvných strán. Pri skúmaní prvku nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán je potom potrebné vychádzať z kvality a kvantity práv a povinností oboch zmluvných strán.

O ich nerovnovážne postavenie ide vtedy, keď povinnosti jednej strany nezodpovedá kvalitatívne ekvivalentná povinnosť druhej strany, Z hľadiska ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách nie je pritom významná každá, ale iba "značná" nerovnováha (teda nie nerovnováha nepatrná alebo bežná), ktorá je v neprospech spotrebiteľa. "Značná nerovnováha" musí existovať v konkrétnom právnom vzťahu dodávateľa

a odberateľa (v korelácii ich práv a povinností); záver o nej nemôže byť preto vyvodzovaný iba zo všeobecnej (alebo prevládajúcej) situácie na trhu, v rámci ktorej iní dodávatelia poskytujú svojim spotrebiteľom obdobný tovar alebo služby za výhodnejších ("miernejších") podmienok / uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/446/2013

z 9. októbra 2014/. Demonštratívny výpočet "neprijateľných podmienok" podáva § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka /viď. vyššie/. Znak neprijateľnej podmienky môžu ale bezpochyby napĺňať aj iné, v tomto ustanovení výslovne neuvedené zmluvné dojednania, pokiaľ

v neprospech spotrebiteľa spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Ak niektoré zmluvné dojednanie v individuálnom prípade zakladá takúto nerovnováhu, môže napĺňať znaky jeho "neprijateľnosti" prípadne aj to, že ide o dojednanie zámerne, vedome alebo cielene neurčité alebo aj dojednanie, ktoré je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bolo dojednané.

19. Preskúmaním predmetných zmluvných podmienok dojednaných stranami v bode 6) a v bode a) písm. e), f) zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 14.11.2020 dospel odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, k záveru, že tieto nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

spotrebiteľa - žalovaného. Nejedná sa teda o neprijateľné zmluvné podmienky spotrebiteľskej zmluvy a žalobcovi nemožno odoprieť plnenia, ktoré sú na týchto zmluvných podmienkach založené.

20. V prvom rade je potrebné vziať do úvahy, že žalovaný ako spotrebiteľ sa mohol nepochybne pri výbere služby, ktorú požaduje poskytovať od žalobcu ako dodávateľa rozhodnúť pre službu, za ktorú by platil jej plnú cenu, pričom by nemusel na seba prevziať záväzok viazanosti. On sám sa však rozhodol, že využije možnosť žalobcu platiť

za požadované služby menšiu, zľavnenú cenu a za to sa zaviazal zotrvať v záväzkovom vzťahu so žalobcom po určitú dobu a po túto dobu si riadne plniť svoje záväzkové povinnosti. Žalobca si tento záväzok žalovaného zmluvne zabezpečil dojednaním o zmluvnej pokute, pričom jej výšku si strany stanovili nie pevnou sumou ale urobili ju závislú od výšky poskytnutej zľavy na cenu poskytovaných služieb, od doby viazanosti žalovaného a doby, kedy došlo k porušeniu záväzkov žalovaného. Dojednaná zmluvná pokuta má regresívny charakter, teda jej výška klesá počas doby, po ktorú žalovaný plní svoj záväzok viazanosti voči žalobcovi. Opätovne treba pripomenúť, že počiatočná výška zmluvnej pokuty-jej základ, ktorý vstupuje do dojednaného vzorca jej výpočtu je rovná sume zľavy z ceny služieb, ktorú žalobca žalovanému poskytol. Dojednaná zmluvná pokuta teda nebola oproti benefitu, ktorý žalovaný od žalobcu získal /zľavy z ceny služieb/ neprimerane vysoká ani v prípade, že k porušeniu záväzku žalovaného došlo hneď po jej dojednaní a jej dojednanie voči žalovanému ako spotrebiteľovi férovo zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvnej povinnosti, keď v počas doby dodržiavania záväzku žalovaného suma zmluvnej pokuty klesá. Je potrebné tiež zohľadniť, že dojednaná zmluvná pokuta sa viaže len na porušenie záväzku viazanosti zo strany žalovaného, nie na porušenie iných povinností žalovaného v záväzkovom vzťahu so žalobcom. Odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že sankcia spočívajúca v zmluvnej pokute sa musí odvíjať od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Ako správne poznamenal žalobca, tak by tomu bolo v prípade, že by si žalobca z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalovaným uplatňoval náhradu škody, ktorá by mu v príčinnej súvislosti s porušením záväzku žalovaného vznikla. Zmluvná pokuta je ale inštitút, ktorý vyjadruje paušalizovanú náhradu škody, pričom žalobca nie je podľa

§ 545 ods. 2 Občianskeho zákonníka oprávnený domáhať sa od žalovaného náhrady škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, ani náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu /ak len nebolo medzi stranami v zmluve dojednané niečo iné, čo v danom prípade preukázané nebolo/. Ak súd prvej inštancie uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, že dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy, pretože sa môže stať, že spotrebiteľ, ktorý neuhradil z fakturovanej ceny za poskytnuté služby čo i len jeden cent a omeškal sa s úhradou 45 dní je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške ako spotrebiteľ, ktorý neuhradil žiadnu časť fakturovanej ceny za poskytnuté služby a doba jeho omeškania je oveľa dlhšia, tak podľa odvolacieho súdu ide o príklad extrémny, pričom je mu možné zamedziť cestou aplikácie korektívu dobrých mravov, keď podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

21. Na rozdiel od súdu prvej inštancie preto odvolací súd dospel k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute v bode 6) zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 14.11.2020 nie je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

22. K rovnakému záveru, v podstate na základe tých istých úvah dospel odvolací súd aj ohľadne dojednania v bode a) písm. e), f) zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 14.11.2020 o povinnosti

žalovaného vrátiť žalobcovi pomernú časť poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia ak poruší svoj záväzok viazanosti. Tu je potrebné v prvom rade uviesť, že sa nejedná o zmluvnú pokutu. Takéto posúdenie zmluvného dojednanja súdom prvej inštancie je v rozpore s jeho jazykovým vyjadrením v zmluve. Podľa neho ide o podmienené poskytnutú zľavu z kúpnej ceny mobilného zariadenia. Žalovaný ju musí vrátiť žalobcovi, ak nedodrží svoj záväzok viazanosti, pričom peňažná suma, ktorú z poskytnutej zľavy musí vrátiť je závislá od doby, kedy porušil svoj záväzok viazanosti. Povinnosť žalovaného teda nijako nezabezpečuje splnenie zmluvnej povinnosti žalovaného, nie je sankciou za jej porušenie. Preto sa nemôže jednať o zmluvnú pokutu.

23. Aj v prípade tohto zmluvného dojednanja je treba poukázať opätovne poukázať na skutočnosť, že žalovaný mohol so žalobcom uzatvoriť zmluvy o poskytovaní verejných služieb aj bez toho, aby si u neho zakúpil mobilné zariadenie, prípadne si mohol toto zakúpiť od žalobcu za plnú kúpnu cenu. Sám sa rozhodol, že využije ponuku žalobcu na poskytnutie zľavy na kúpnu cenu mobilného zariadenia, ktorá bola podmienená tým, že žalovaný zotrvá v záväzkovom vzťahu so žalobcom po určitú dobu a po túto dobu si riadne plní svoje záväzkové povinnosti. Podľa jasných a zrozumiteľných zmluvných dojednaní si musel byť žalovaný vedomý, že zľava z kúpnej ceny mobilného zariadenia je poskytovaná žalobcom podmienená a musí ju vrátiť, ak svoj záväzok nedodrží. Výška peňažnej sumy, ktorú žalovaný v prípade porušenia záväzku musí z poskytnutej zľavy žalobcovi vrátiť je závislá od výšky poskytnutej zľavy /nikdy ju nemôže presiahnuť, teda je maximálne rovnaká ako finančný benefit, ktorý žalovaný získal od žalobcu/, od doby viazanosti žalovaného a doby, kedy došlo k porušeniu záväzkov žalovaného. Opätovne, tak ako pri zmluvnej pokute dojednanej stranami v bode 6) zmluvy, má aj tento peňažný záväzok žalovaného regresívny charakter, teda jeho výška klesá počas doby, po ktorú žalovaný plní svoj záväzok viazanosti voči žalobcovi. Povinnosť žalovaného vrátiť podmienené poskytnutú zľavu sa viaže len

na porušenie záväzku viazanosti zo strany žalovaného, nie na porušenie iných povinností žalovaného v záväzkovom vzťahu so žalobcom. V neposlednom rade považuje odvolací súd za významné, že aj v prípade vzniku tejto povinnosti žalovaného vlastníctvo mobilného zariadenia, ktoré si žalovaný kúpil od žalobcu so zľavou, zostáva zachované žalovanému. Aj keby bol teda žalovaný povinný vrátiť žalobcovi celú zľavu z kúpnej ceny mobilného zariadenia /čo prakticky ani nie je možné, pretože by musel záväzok viazanosti porušiť v deň uzatvorenia zmluvy, teda ešte predtým, ako mu vôbec žalobca vyfakturoval cenu poskytnutých služieb/, tak by to len znamenalo, že si mobilné zariadenie od žalobcu zakúpil za riadnu kúpnu cenu, bez zľavy.

24. Podľa odvolacieho súdu preto ani dojednanie v bode a) písm. e), f) zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 14.11.2020 o povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi pomernú časť poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia ak poruší svoj záväzok viazanosti nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nie je tak v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

25. Keďže v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalovaný si nesplnil svoju zmluvnú povinnosť zaplatiť žalobcovi riadne a včas cenu poskytnutých služieb /nezaplatil už prvú vyfakturovanú cenu služieb/, porušil tak svoj záväzok viazanosti podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 14.11.2020 a žalobcovi vzniklo právo

na zaplatenie dojednanej zmluvnej pokuty a vrátenie pomernej časti poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia. Žalobca tieto žalovanému vyfakturoval v súlade s dojednanými vzorcami výpočtu zmluvnej pokuty a pomernej časti zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia faktúrou č. 8275709631 zo dňa 15.01.2021 a s dátumom splatnosti 29.01.2021. Pretože žalovaný zmluvnú pokutu 113,92 eur ani pomernú časť zľavy z kúpnej ceny mobilného zariadenia 125,31 eur v lehote splatnosti faktúry nezaplatil, dostal sa

so splnením svojho peňažného dlhu do omeškania, na základe čoho vzniklo v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. žalobcovi právo aj na úrok z omeškania zo sumy 239,23 eur /113,92 + 125,31/, a to vo výške 5 % ročne od 30.01.2021 do zaplatenia. Žaloba žalobcu je teda aj v časti o zaplatenie

239,23 eur spolu úrokom z omeškania 5 % ročne od 30.01.2021 do zaplatenia dôvodná. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby podľa

§ 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 239,23 eur spolu úrokom z omeškania 5 % ročne od 30.01.2021 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

26. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Keďže odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol sám aj o náhrade trov celého konania. V konaní možno považovať za plne procesne úspešného žalobcu, keď jeho žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. Zohľadniac tento procesný úspech žalobcu, odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je žalovaný povinný mu zaplatiť v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie. O samotnej výške náhrady trov konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 1 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia, súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).